

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

4 Quænam promiſſiones sint irritæ lure posituo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

pollicit. seu est nuda promissio, nondum secuta acceptance. vnde omnis pollicitatio est promissio, non contra.

Pañum. Pañum est duorum consensus atque conuentio. d.L.3.7. eodem. vnde ad rationem pañi requiritur consensus duorum: ad rationem pollicitationis, solum vnus. Transit autem pollicitatio in pañum, quando is, cui facta est, eam acceptat.

Stipulatio. Stipulatio autem est contractus verborum, vel formula contrahendi, quæ fit præcedente interrogatione creditoris, & secuta responsione debitoris. vt supra cap.17. dubit.2. explicatum est. vide Gomezium tom.2.cap.9.num.1.2.3. & Siluestrum v.Pollicitatio.

D V B I T A T I O I I I.

Vtrum promissio ob turpem causam, seu propter opus malum (v. g. ob fornicationem, homicidium) obliget.

17 *Ante opus præstitum, nõ obligat.* **R**espondeo & Dico Primò, Promissio, omnisque pactio ante patratiõnem operis prauis, cuius causa ipsa est facta, est inualida, & vtrò citroque nullius roboris. Ratio est, quia nemo potest obligari ad peccatum; hoc enim contradiccionem implicat: vnde promissor operis non tenetur; quare nec promissor pecuniæ, opere nondum præstito, tenetur, cum eius promissio respectiua fuerit, vt pote solo intuitu illius operis facta: imò tenetur illam reuocare, tamquam iniquam, & ad malum directè allicientem.

18 *Opere patrato obligat.* Dico Secundo, Patrato opere malo, verius est promissorem obligari soluere promissum. colligitur ex Couarr. ad reg. Peccatum. p.2. §.2. nu.1. Caietan. q.32. art.7. Medina C. de restitutione, q.28. etsi enim hic puter solum debere restitui, eò quòd opus turpe sit inuendibile; tamen dicit promissum debere solui, vt fidem suam promissor liberet. Verum, non tantum ex virtute fidei, vt vult Medina, sed etiam ex iustitia videtur teneri. Probat, quia non fuit promissio gratuita, sed onerosa, nempe locatio & conductio operarum, vel contractus innominatus, Do vt facias (vt si promittas annulum vel catenam pro maleficio:) ergo si opera iudicio humano tanti valet, quanti res promissa, vbi præstita fuerit, nascetur obligatio iustitiæ in promissore. quando enim altera pars impleuit contractum, tenetur altera lege iustitiæ. Quòd autem in huiusmodi contractu possit esse æqualitas, patet; quia in opere præstito non solum est malitia consideranda, sed etiam labor, periculum, detrimentum fortunarum, & similia, quæ executor tua causa subit. Item fidelitas, quam tibi præstitit, & voluptas aut vtilitas, quæ tibi inde prouenit: atqui hæc apud homines digna pretio æstimantur, vt rectè docet Caietanus. Nec refert, quòd malitia illis sit connexa, quia possunt hæc seorsim à malitia operis considerari: licet in bonis oporibus labor, periculum, damnum, possunt considerari per se, & præcisa ab operis sanctitate, ita vt non committatur simonia; vt si quis pacificatur dari sacerdoti 100. aureos, vt in loco, vbi est periculum capitis, semel faciat Sacrum; hic periculi abstrahitur ab operis sanctitate, & pretio æstimatur absque simoniæ culpa: ergo simili-

19 *Qua in opere æstimantur pretio.* ter in malis poterit periculum abstractim pretio æstimari absque malitia. Hinc sequitur, Mercedem opere præstito accipi & exigi posse, quia debetur Iure naturali: & eam accipiendo non obstringit se ad aliquid quod sit peccatum, nec approbat facinus commissum. potest enim illud detestari quæ peccatum, & dolere se fecisse: tamen quia factum est, potest persequi commodum & Ius, quod ex eo obuenit. Secus si accipiat mercedem ante opus: quia non potest accipere nisi obligando se & promittendo tacite operis executionem. qui enim accipit pactam mercedem ante opus, confirmat se in contractu, & spondet opus, vt ex parte sua contractum impleat. cumque antea solum esset promissio conditionata, seu respectiua, Si solues mercedem; iam fit absoluta, quia impletur conditio sub qua promiserat opus.

ter in malis poterit periculum abstractim pretio æstimari absque malitia.

Hinc sequitur, Mercedem opere præstito accipi & exigi posse, quia debetur Iure naturali: & eam accipiendo non obstringit se ad aliquid quod sit peccatum, nec approbat facinus commissum. potest enim illud detestari quæ peccatum, & dolere se fecisse: tamen quia factum est, potest persequi commodum & Ius, quod ex eo obuenit. Secus si accipiat mercedem ante opus: quia non potest accipere nisi obligando se & promittendo tacite operis executionem. qui enim accipit pactam mercedem ante opus, confirmat se in contractu, & spondet opus, vt ex parte sua contractum impleat. cumque antea solum esset promissio conditionata, seu respectiua, Si solues mercedem; iam fit absoluta, quia impletur conditio sub qua promiserat opus.

Aduerte tamen, probabile esse, eum, qui aliquid promittit pro opere malo, quod legibus puniatur, vt pro homicidio, adulterio, furto, & similibus; non teneri ad implendum promissum, etiam opere secuto; quia est communis sententia Doctorum vtriusque Iuris, vt docet Couarruias supra n.6. Et confirmatur ex L. Si plagij, l.23.7. de verborum obligationibus. vbi dicitur: *Si plagij (alij legunt, flagitij) faciendi, factiue causa, concepta sit stipulatio, ab initio non valet.* & L. Generaliter nouimus, turpes stipulationes esse nullius momenti. quibus locis lex reddit irritas tales conuentiones. Quamuis responderi possit, leges illas & similes ita accipiendas esse, vt significant non valere tales stipulationes ante factum, neque etiam post factum darius petendi promissum in foro externo: non autem earum mentem esse, tollere obligationem naturalem, quæ ex huiusmodi promissionibus onerosis oritur. vide supra cap.14. dub.8.

D V B I T A T I O I V.

Quenam promissiones sunt irritæ Iure positiuo.

22 **S**uppono, Iure naturæ irritas esse omnes promissiones, quarum impletio est illicita: quia nemo potest obligari ad peccatum. Iure autem positiuo probabile est esse irritas, Primò, Omnes eas promissiones, quæ factæ sunt ob turpem causam, quæ legibus puniatur, etiam si earum impletio illicita non sit: quamuis contrarium verius videatur, vt iam dictum est.

23 Secundo, Irritæ sunt omnes promissiones, quæ præbent occasionem peccandi: vt si promittas alicui, quòd non tenebitur in posterum de dolo, de vi, de iniuria, de furto. vt patet L.27. §.4.7. de pactis. si tamen post iniuriam commissam, liberè eam condones, valet condonatio. non enim leges impediunt condonationem; sed volunt, ne ex vi promissionis aut pacti præcedentis, tenearis condonare.

24 Tertio, Irritæ sunt quæ adimunt libertatem disponendi de rebus suis: vt si promittas alicui quòd illum instituas heredem, quòd non reuocabis testamentum, quòd dabis tantum, v. g. 100. si non instituas heredem. Hæc omnia comprehenduntur L. Pacta. 6. C. de pactis, vbi sic dicitur:

Pacta,

Discrimen solutionis ante opus & post opus.

Contraria est probabilia.

Mens istarum legum.

